

ΤΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΑ ΘΕΑΤΡΑ ΜΑΣ

Τὸ «Πολωνέζικο Αἷμα» στὰ «Ὀλύμπια». Τὸ «Μωρό μου» καὶ τὸ «Ἀντίο Νειάτα!» εἰς τῆς Κυβέλης. «Παναθήναια καὶ Περασμός» στὸ «Κεντρικόν». Ἡ «Ἀντιγόνη» εἰς τὸ «Ἐθνικόν» Ἡ «Κυρία Καμαριέρα» εἰς τῆς «Κυβέλης». Ἡ «Ἰσπανικὴ Μύτρα» εἰς τὸ «Θέατρον Κοτοπούλη».

Ἡ ἀρχαῖος θεατρικὴ ἐποχὴ ἐγκαινιάζεται μὲ ζωνρότητα. Ὅλα τὰ θέατρα τῆς Πρωτεύουσας ἐργάζονται καὶ ἐργάζονται σχετικῶς καλὰ ἀπὸ ἀπόψεως ἀσπραῖων ὄλων, καὶ νέα ἔργα ἀναβαλόνται. Ἡ ἀπουσία μόνον εἰς Ἀθηνῶν τῆς κεντρικῆς καὶ καλῶν στοιχείων τοῦ θέατρος Κυβέλης, ἐνὸς τῶν ἀρτιτέρων τοῦ κατασκευασμένου θεάτρου μας, κεραικωμένον τῶρα, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν ἀρχίζει νὰ γίνεταί ὀλίγον αἰσθητῶς.

εἰ) ἀρχίζομεν σήμερον μὲ τὸ «Πολωνέζικο Αἷμα» γὰρ τὸ ὅποιον δὲν ἤμποροῦμε νὰ μιλήσομε εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον.

Εἶνε ἓνα συμπαιθητικὸν ἔργον, ὀλίγον βαρὺ μόνον εἰς τὴν κίνησιν τοῦ καὶ ὀλίγον πολὺ ἀπλὸ εἰς τὴν ἐπιθεσίαν του, ἀλλὰ μὲ ψυχολογίαν, ἔαν μὴ ἐπιτρέπεται τὴν ἔκφρασιν, σχεδὸν προπολεμικήν. Ἔργο χωρὶς σπαρμούς, χωρὶς χοροπηδήματα, χωρὶς τζάζ—μπαίντ.

Τὴν εὐχάριστη αἰσθὴν αἰσθητῶς υποδοχθεὶ καὶ ἐνισχυεὶ καὶ ἡ μουσικὴ του. Εἶνε καὶ αὐτὴ σχεδὸν προπολεμικῆς ψυχολογίας. Ἐπάρχει μελωδία, ὑπάρχει αἰσθημα ὑπάρχει χάρις εἰς τὴν τέρψασιν καὶ δροσερῆ ἐν ὄχι ὑπερβολικῆ πλούσιον, περιτοῦρα τοῦ Γερμανοῦ συνθέτου τοῦ «Πολωνέζικου Αἵματος», ἐντελὸς ἀγνωστοῦ διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ δι' ὅλους μας ἕως πρὸ μικρῆ ἀκρότη. Καὶ δὲν ἔχει μὲν μεγάλην φαγκαλαίαν, ἀλλ' εἶνε διακριτικὸς πρὸς τὸν ἀκρατὴν του. Δὲν ἐπιδοῦται νὰ τοῦ κόπητ τὴν ἀνακινῶν μὲ φανταστικὰς ἀφηρημένον μαῦρον τοῦ τζάζ—μπαίντ. Καὶ ἐκτός ἀπὸ τὴν ἰκανότητά του νὰ γίνῃ εἰς καὶ ἐκεῖ ἀρκατὸ folk—lore, χροῖμα τοπικόν, Πολωνικόν θηλ. διαθέσει ἐπὶ πλέον τὸ καλὸ διὰ τὸ εἶδος, ὑπερπείρα, πλεονέκτημα, νὰ ζῶσθ καὶ νὰ ἤμπορεῖ νὰ διαχῶσθ κατὰ μῆκος ἀδελφότης τῆς ἀπερτέρας τοῦ παιδρὸς καὶ δροσερὰ χορευτικὰ μουσικὰ καὶ αὐτὸ μὲ φυσικότητα, ἀδίαστα καὶ μ' ἐλαφρότητα.

Τὸ ἔργον παρουσιάζεται μὲ ἰδιαίτερον ἐπιμέλειαν ἀπὸ τὸν «Γερμανὸν σκηνοθέτην», Νόρβαν, ἐπιτηθεὶς μετακλήθησεν ἀπὸ τὴν κ. Ζάμπια διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἔργων εἰς τὸν θέατρον τῆς, καὶ τὴν ἀναδίωξιν των ἐπ' αὐτόν.

Ἡ ἀπουσία μετὰ τὸν ὄνοματὸς ἀπὸ τοῦ «Ἑλληνικοῦ θέατρος», ἀρχίζει νὰ εἶνε μίαν ἀνάγκη πρὸ γίνεταί ὀλιγὸν καὶ περισσοτέρον αἰσθητῶς. Ὁ δὲ Γερμανὸς σκηνοθέτης, χωρὶς νὰ ἔχη ἀπὸ αὐτὸ πλέον τὸ ἔργον, τὴν εὐκαρίαν νὰ μῆς δειλῶ πικρὰ πολὺ μεγάλα κριτήρια, θεώσεως τῆς μικρῆς μονοτονίας τοῦ ἔργου, ὑπερπείρα μῆς μὲ τὴν ἐργασία πρὸ κάρνει εἰς αὐτὸ, πόσο πλούσιον ρολοῦ μπορεῖ νὰ παῖσθ σ' ἓνα θέατρο ἕνα καλὸς μετῶσθ.

Προσέχει καλὰ καὶ ἐκλέγει μὲ ἀκριβεῖαν, καλὸν, ἡθοιοποιὸς, σκηνογραφία, καστούμα, ἀπαγγελίαν, τραγωδία, χοροὺς, φωτισμούς, σύνολα, ἀδελφότητα τὸ ἔργον, ἀπὸ τὴν μίαν ἀκρὴν εἰς τὴν ἄλλην.

Καὶ ὅλα αὐτὰ εἶνε ἰκανοποιητικὰ ὅλα παρουσιάζονται καὶ στέκουν καλὰ, ἀκρότη καὶ διὰ τὸ αἰσθητὸ καὶ δύσκολο μάτι τοῦ ὑποφανομένου. Εἶνε μὲ σπάνια κραιβά, τὸ «Πολωνέζικο Αἷμα» στὰ «Ὀλύμπια» καὶ τὸ συνιστᾶ εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας. Μὲ μὲν κριτικὰς καλὸς κριτικῶν, καλὸν θέατρον εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν μῆς πτωχίαν.

Ὅλος ὁ θέατρος φαίνεται μεταμορφωμένος, ἀφηνεῖται ἀνερχόμενος, εἰς τὸ βιαστικὸν τῆς διακινῶσθ του. Ἡ Ζάμπια δὲ ἦτο βεβαίως μὲ καλὴ ἡθοιοποιὸς καὶ εἰς μίαν κριτικῶν μεγαλοπόλιν. Ἰσως ἀπὸ αὐτὴν τὴν κριτικῶν νὰ ἀνέλθῃ τὴν σκαίαν καὶ ἀτακτὸν σῆμα μὲ τὴν ὅποιαν δὲν ἐδίωσεν νὰ συμπεριφερθῇ πρὸς μίαν Ἑλληνίδα συνάδελφον τῆς, τὴν Ἄδα Φρόσιν Κόκκου, ξένη αὐτὴ τὴν κατωγεινίαν, εἰς ξένην χώραν ἐργαζομένη. Ἀλλ' ὡς παραέθεμεν, καλλίτερον, τὸ ἄλλοτερον ἐπισόδιον. Ὁ δὲ μῆς ὀδηγήσομε πολὺ μακρὰ.

Ἡ κ. Ζάμπια συνθέσει καλὴ, γυμνασμένη καὶ εὐχάριστη φωνή, μὲ ζωνρὴν καὶ ἐκφραστικὴν ἡθοιοποιαν. Εἶνε ἓνα πλῆθος καὶ προκισμένο ταρταρομένο. Τὸ πνεῦμα ἀνάθει κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τῆς καὶ ἡ χάρις καὶ ἡ ἐπιβολὴ τοῦ παρῆματος τῆς ἀναρριχῶνται ἕως εἰς τὸ ὑπερβῶν. Καὶ ὅπως πολὺ στωικὰ τὸ παρατηροῦσθ καὶ ὁ ἀγαπητὸς μοι φίλος Διχονομίτης, ὁ λαμπρὸς κριτικὸς τοῦ «Ἐίνου», καὶ ὅταν ἀκρότη φήγῃ ἀπὸ τὸ θέατρον, ἡ χάρις τῆς, ἔρωμα ἀνισχύς, ἀξιοκλονεῖ νὰ σὲ κατέχει καὶ νὰ σὲ γοητεύει. Καὶ ἐγούτοις δὲν εἶνε φρεσικὰ γήσοι. Δὲν τῆς τὴν ἐδίωσεν ἡ φρεσὴ τὴν γοητεία. Τὴν κατέκτησε μὲ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἐξυμνάσθ τῆς.

Travaillez, prenez de la peine.

C'est le fond qui manque le moins.

Οἱ Ἑλληνες συνάδελφοί τῆς ἔχουν εἰς τὸ πρόσωπον τῆς ἐπιθεδωμένην μὲ ἔξοχον ὄντως ἐπιβολὴν τὴν ἀλλόθισιν καὶ τὴν δύναμιν τῆς συμβολῆς αὐτῆς τοῦ τρωφροῦ

ἐπιθεδω Λακωνικῶν... δουλειά, δουλειά, δουλειά! Καὶ ὅλα αὐτὰ κατακινήσεις εἶνε εἰς ἐλαχίστην ἀπὸ τῆς καλῆς οὐκ ἀπόστασιν.

Ἡ κ. Φρ. Κόκκου ἀκρατοῦσθ ἕως πρὸ μικρῶ τὸν δευτερεύοντα ρόλον μὲ αἰσθηματικὸν ἐπιτυχίαν. ἔχει εὐγένειαν, χάριν διακριτικὴν τὸ παρῆμα τῆς καὶ ἡ φωνὴ τῆς εἶνε γυμνασμένη καὶ πλούσια γὰρ ὑπερπείρα. Ἡ στιγμιαία ἀπομάκρυνσίς τῆς, μὲ τὸ ἄλλοτερον καὶ πολὺ περίφημον ἐπισόδιον τῆς ἀνεπείρατης, εἶνε ἄλλοτερον καὶ διὰ τοῦτο ἀλλοτῶν οὐκ εἶνε μόνον στιγμιαία.

Ὁ κ. Μπαρτῶς, νεαρὸς νεοφίλος, ἔχει συμπαιθητικὴν, πολυτιμὴν ἰδιαίτερον καὶ κατ' ὅλα εὐχάριστην ἐμφάνισιν καὶ ἐπαρκὴ φωνητικὰ προσόντα. Ὁ κ. Ἀλκίης ἀκριβῆς καὶ μὲ φαντασίαν χαρακτηριστικῶς, φυσικῶς καὶ εὐκρινῆς, καὶ ὁ κ. Ἰσπανοῦδης ἀκραιφνῶς καλὸς συνῆθος εἶνε ἀνεπείρατης, ἀλλ' ἡ δημιουργία του εἰς τὸ «Πολωνέζικο αἷμα» ὅπως καὶ εἰς τὸν «Νευτὸ» εἶνε ἀσφαλῶς αἱ ὅσα καλλίτερον τοῦ σταδίου του καὶ εἶνε τιμητικὰ ὄντως δι' αὐτόν.

Ὅλοι οἱ λαοὶ ἡθοιοποιοὶ τοῦ θέατρος εἰς τοὺς ἐπιθεδωτικῶν ρόλους τὴν καλοὶ